

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ

Νικόλαος Ντάνος

Κτηνίατρος MSc.

Επισήμανση προϊόντων &
παρασκευασμάτων κρέατος

Ισχύουσα Νομοθεσία

- Καν. (ΕΕ) 1169/2011(Ευρωπαϊκό Συμβούλιο & Κοινοβούλιο – 25.10.2011)
- Κ.Τ.Π. άρθρα 88–91(ΦΕΚ 525/Τ-β'/28.02.2014)

Μεταβατικά μέτρα Καν. (ΕΕ) 1169/2011 (άρθρο 54)

Εφαρμογή των νέων κανόνων

- Από τις 13 Δεκέμβρη 2014
- ... με την εξαίρεση πληροφοριών σχετικά με την υποχρεωτική διατροφική επισήμανση οι οποίες ισχύουν από τις 13 Δεκέμβρη 2016
- Εθελοντική διατροφική επισήμανση μετά τις 13 Δεκέμβρη 2014 σύμφωνα με τον 1169/2011
- Εξάντληση αποθεμάτων
- Κ.Τ.Π. από 24.02.2014

Κανονισμός (ΕΕ)αριθ.1169/2011 – μια σύντομη εικόνα

- Αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων.
- Αναγνωσιμότητα των ετικετών
- Πληροφορίες για τα αλλεργιογόνα συστατικά στα μη προσσκευασμένα τρόφιμα
- Αποσαφήνιση(!) των κανόνων που ισχύουν όσον αφορά την επισήμανση της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης
- Υποχρεωτική διατροφική δήλωση για όλα τα προσσκευασμένα τρόφιμα (με εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες τροφίμων, Παρ. V)

Καν. 1169/2011 Κύρια σημεία (Άρθρο 7)

Οι πληροφορίες για τα τρόφιμα πρέπει να είναι ακριβείς, σαφείς και κατανοητές για τον καταναλωτή.

Με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στην ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με τα φυσικά μεταλλικά νερά και τα τρόφιμα ειδικής διατροφής, οι πληροφορίες για τα τρόφιμα δεν πρέπει να αποδίδουν σε οποιοδήποτε τρόφιμο τις ιδιότητες πρόληψης, αγωγής ή θεραπείας οιασδήποτε ανθρώπινης ασθένειας, ούτε να αναφέρονται σε τέτοιες ιδιότητες.

Καν. 1169/2011 Κύρια σημεία (Άρθρο 7)

Εφαρμόζονται επίσης:

- α) στη διαφήμιση (έντυπη, ηλεκτρονική)
- β) στην παρουσίαση των τροφίμων, ιδίως στο σχήμα, τη μορφή που τους έχει δοθεί ή τη συσκευασία τους, το χρησιμοποιούμενο υλικό συσκευασίας, τον τρόπο με τον οποίο είναι τακτοποιημένα, καθώς και τον χώρο στον οποίο εκτίθενται.

Καν. 1169/2011 Ευθύνες (άρθρο 8)

Ευθύνη των υπεύθυνων επιχειρήσεων σχετικά με την παροχή πληροφοριών

- Η επιχείρηση στο όνομα της οποίας διατίθεται το τρόφιμο ή ο εισαγωγέας είναι οι καταρχήν υπεύθυνοι για την παρουσία και ακρίβεια των πληροφοριών.
- Επιχειρήσεις που δεν επηρεάζουν τη σήμανση φέρουν επίσης ευθύνη.
- Απαγορεύεται ρητά η τροποποίηση της ετικέτας εάν αυτό θα παραπλανούσε τον καταναλωτή
- Διεύρυνση των υποχρεώσεων μεταβίβασης πληροφοριών εντός της τροφικής αλυσίδας σε όλα τα τρόφιμα προοριζόμενα και μη για τον τελικό καταναλωτή

Καν. 1169/2011 Ευθύνες (άρθρο 8)

Στις περιπτώσεις που

α) το **προσκευασμένο** τρόφιμο προορίζεται μεν για τον τελικό καταναλωτή, αλλά **διατίθεται στο εμπόριο σε στάδιο που προηγείται της πώλησης** στον τελικό καταναλωτή και εφόσον το στάδιο αυτό δεν αφορά πώληση σε μονάδα ομαδικής εστίασης (πχ super-market).

β) εφόσον το **προσκευασμένο** τρόφιμο προορίζεται για παράδοση σε μονάδες ομαδικής εστίασης προκειμένου να παρασκευασθεί, να μεταποιηθεί, να **διαχωριστεί σε μέρη ή να τεμαχισθεί**

οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων μεριμνούν ώστε οι υποχρεωτικές ενδείξεις να αναγράφονται στην προσκευασσία ή σε ετικέτα συνδεδεμένη με αυτήν ή στα εμπορικά έγγραφα που αναφέρονται στα τρόφιμα....

Καν. 1169/2011 Ευθύνες (άρθρο 8)

.... οι ενδείξεις που αφορούν

- την ονομασία του τροφίμου,
- την ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας ή την τελική ημερομηνία ανάλωσης,
- τις τυχόν ιδιαίτερες συνθήκες αποθήκευσης και/ή συνθήκες χρήσης και
- το όνομα ή την εμπορική επωνυμία και τη διεύθυνση του υπευθύνου επιχείρησης

Πρέπει να αναγράφονται και στην **εξωτερική συσκευασία** (B2B) με την οποία τα προσυσκευασμένα τρόφιμα διατίθενται στην αγορά.

Υποχρεωτικές ενδείξεις (άρθρο 9)

- Η ονομασία πώλησης*
- Ο κατάλογος των συστατικών
- Κάθε συστατικό ή τεχνολογικό βοήθημα που προκαλεί αλλεργίες ή δυσανεξίες και χρησιμοποιείται στην παραγωγή ή παρασκευή ενός τροφίμου και εξακολουθεί να υπάρχει στο τελικό προϊόν ακόμη και σε τροποποιημένη μορφή.
- Η ποσότητα ορισμένων συστατικών ή κατηγοριών συστατικών (κρέας - QUID).
- Η καθαρή ποσότητα του τροφίμου*
- Η ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας ή η τελική ημερομηνία ανάλωσης
- Τυχόν ιδιαίτερες συνθήκες αποθήκευσης και/ή συνθήκες χρήσης

Υποχρεωτικές ενδείξεις (άρθρο 9)

- Το όνομα ή η εμπορική επωνυμία και η διεύθυνση του υπευθύνου επιχείρησης τροφίμων
- Η χώρα καταγωγής ή ο τόπος προέλευσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 26.
- Οδηγίες χρήσης εφόσον η παράλειψή τους θα δυσχέραινε τη σωστή χρήση του τροφίμου
- Διατροφική δήλωση (από 13.12.2016)
- Η ένδειξη που επιτρέπει την αναγνώριση της παρτίδας (οδηγία 89/396/ΕΟΚ, Κ.Τ.Π. άρθρο 11, παρ. 13, οδηγία 2011/91/ΕΕ).

Κ.Τ.Π. άρθρο 89β

Ειδικά θέματα επισήμανσης

Πλησίον του καταλόγου των συστατικών θα πρέπει να αναγράφεται η υποκατηγορία ή κατηγορία του προϊόντος ή παρασκευάσματος σύμφωνα με το άρθρο 91 Παράρτημα 1, Ομάδα Α και Β.

Η ένδειξη αυτή δεν αποτελεί ονομασία πώλησης του τροφίμου.

Κ.Τ.Π. άρθρο 89β

Ειδικά θέματα επισήμανσης

A1α: Προϊόντα θερμικής επεξεργασίας από αυτοτελή τεμάχια κρέατος

A1β: Προϊόντα θερμικής επεξεργασίας από σύγκοπτο κρέας με ή χωρίς τεμάχια κρέατος

A2α: Προϊόντα ζύμωσης-ωρίμανσης από τεμάχια κρέατος

A2β: Προϊόντα ζύμωσης-ωρίμανσης από τεμαχισμένο (σύγκοπτο) κρέας

Κ.Τ.Π. άρθρο 89β

Ειδικά θέματα επισήμανσης

A3: Προϊόντα μερικής ζύμωσης (ημίξηρα).

A4: Προϊόντα διπλής θερμικής επεξεργασίας

B1: Παρασκευάσματα από τεμάχια κρέατος

B2: Παρασκευάσματα από σύγκοπτο κρέας

B3: Μορφοποιημένα παρασκευάσματα κρέατος

B4: Μη θερμικά επεξεργασμένα νωπά προϊόντα
(παραδοσιακά χωριάτικα λουκάνικα).

Κ.Τ.Π. άρθρο 89β

Ειδικά θέματα επισήμανσης

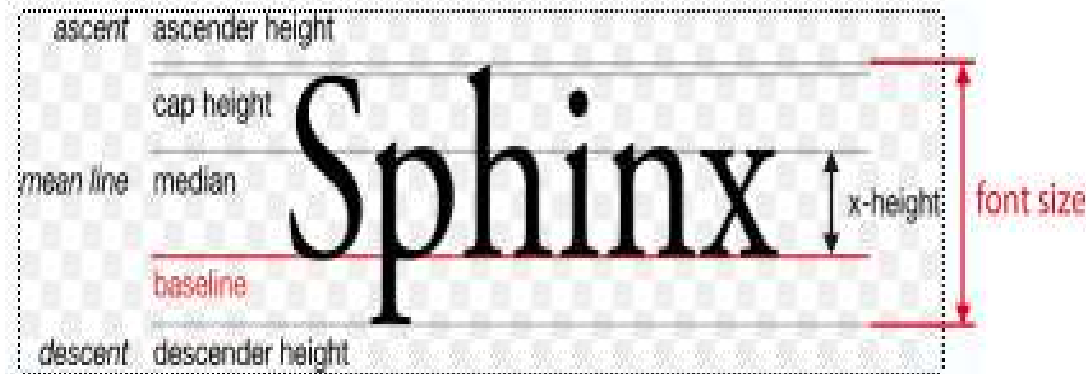
Προϊόντα με βάση το κρέας

- Ισχύει η απαίτηση για την ποσοτική αναγραφή του συστατικού-κρέατος (%) – QUID π.χ.: «κρέας χοιρινό 56%»

Κ.Τ.Π. άρθρο 89β, Καν. (ΕΕ) 1169/2011, Παρ. VII, μέρος Β 17.

Αναγνωσιμότητα (άρθρο 13)

- Ελάχιστο μέγεθος γραμματοσειράς **1,2 χιλιοστά** του χαρακτήρα "x"- το ύψος και 0,9 χιλιοστά του χαρακτήρα "x"- το ύψος για τα πακέτα μικρότερα από 80 cm²
- Η αναγραφή προαιρετικών πληροφοριών δεν πρέπει να γίνεται εις βάρος του χώρου που διατίθεται για τις υποχρεωτικές πληροφορίες

Παράλειψη ορισμένων υποχρεωτικών ενδείξεων (άρθρο 16)

- Συσκευασίες ή περιέκτες που η μεγαλύτερη επιφάνεια έχει εμβαδόν μικρότερο από 10cm²
  - απαιτείται η αναγραφή μόνο
    - Η ονομασία πώλησης
    - Κάθε συστατικό ή τεχνολογικό βοήθημα που προκαλεί αλλεργίες ή δυσανεξίες
    - Η καθαρή ποσότητα του τροφίμου
    - Η ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας ή η τελική ημερομηνία ανάλωσης
  - ο κατάλογος συστατικών παρέχεται με άλλα μέσα ή διατίθεται ύστερα από αίτηση του καταναλωτή

Υποχρεωτικές ενδείξεις που συνοδεύουν την ονομασία του τροφίμου (Παράρτημα VI)

Τρόφιμα που έχουν καταψυχθεί πριν από την πώληση και τα οποία πωλούνται αποψυγμένα

- η ονομασία του τροφίμου συνοδεύεται από την ένδειξη "αποψυγμένο"
- Εξαιρέσεις:
  - συστατικά που περιέχονται στο τελικό προϊόν
  - τρόφιμα για τα οποία η κατάψυξη είναι τεχνολογικά απαραίτητο στάδιο της διεργασίας παραγωγής
  - τρόφιμα για τα οποία η απόψυξη δεν έχει αρνητική επίπτωση στην ασφάλεια ή στην ποιότητα του τροφίμου (π.χ. βούτυρο)

Υποχρεωτικές ενδείξεις που συνοδεύουν την ονομασία του τροφίμου (Παράρτημα VI)

Πρόσθετες πρωτεΐνες (Μέρος Α, 5)

Στην περίπτωση προϊόντων με βάση το κρέας, παρασκευασμάτων κρέατος που περιέχουν **πρόσθετες πρωτεΐνες**, συμπεριλαμβανομένων των υδρολυμένων πρωτεϊνών, διαφορετικής ζωικής προέλευσης, η ονομασία του τροφίμου φέρει **ένδειξη της παρουσίας των εν λόγω πρωτεϊνών και της προέλευσής τους**. (όχι QUID).

Εξαιρούνται οι πρωτεΐνες π.χ. σόγιας, γάλακτος, αυγού.

Υποχρεωτικές ενδείξεις που συνοδεύουν την ονομασία του τροφίμου (Παράρτημα VI)

Πρόσθετο νερό (Μέρος Α, 6)

Ένδειξη της παρουσίας πρόσθετου νερού που υπερβαίνει το 5 % του βάρους του έτοιμου προϊόντος πρέπει να περιλαμβάνεται στην ονομασία του τροφίμου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- προϊόντα με βάση το κρέας και παρασκευάσματα κρέατος, τα οποία έχουν τη μορφή τεμαχίου, τεμαχίου με κόκαλο, φέτας, μερίδας ή σφαγίου κρέατος

(Όχι Quid)

ΜΕΡΟΣ Α — ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΣΕΙΡΑ ΒΑΡΟΥΣ

Κατηγορία συστατικού	Διάταξη σχετικά με την αναγραφή κατά βάρος
1. Πρόσθετο νερό και πτητικά προϊόντα	Απαριθμούνται κατά σειρά βάρους στο τελικό προϊόν. Η ποσότητα του νερού που προστίθεται ως συστατικό σε ένα τρόφιμο υπολογίζεται με την αφαίρεση από την ολική ποσότητα του τελικού προϊόντος της ολικής ποσότητας των άλλων συστατικών που έχουν χρησιμοποιηθεί. Η ποσότητα αυτή μπορεί να μη λαμβάνεται υπόψη, αν δεν υπερβαίνει κατά βάρος το 5 % του τελικού προϊόντος. Η παρούσα παρέκκλιση δεν εφαρμόζεται στο κρέας, στα παρασκευάσματα κρέατος, στα μη μεταποιημένα προϊόντα αλιείας και στα μη μεταποιημένα διδύρα μαλάκια.
2. Συστατικά που χρησιμοποιούνται σε συμπυκνωμένα ή αφυδατωμένα μορφή και ανασυνοιώνται κατά τη χρονική στιγμή της παρασκευής	Μπορούν να απαριθμούνται κατά σειρά βάρους, όπως καταγράφεται πριν από τη συμπύκνωση ή την αφυδάτωσή τους.
3. Συστατικά που χρησιμοποιούνται σε συμπυκνωμένα ή αφυδατωμένα τρόφιμα, τα οποία προορίζονται για ανασύσταση με την προσθήκη νερού	Μπορούν να απαριθμούνται κατά σειρά αναλογίας στο ανασυσταθέν προϊόν, υπό τον όρον ότι ο κατάλογος των συστατικών συνοδεύεται από έκφραση όπως «συστατικά ανασυσταθέντος προϊόντος» ή «συστατικά του έτοιμου προς κατανάλωση προϊόντος».
4. Φρούτα, λαχανικά ή μανιτάρια, εκ των οποίων κανένα δεν υπερσχύει σημαντικά από πλευράς βάρους και τα οποία χρησιμοποιούνται σε αναλογίες που ποικίλλουν, τα οποία χρησιμοποιούνται σε μείγμα ως συστατικά τροφίμου.	Μπορούν να ομαδοποιούνται στον κατάλογο συστατικών, υπό τον χαρακτηρισμό «φρούτα», «λαχανικά» ή «μανιτάρια» ακολουθούμενο από τη φράση «σε μεταβαλλόμενες αναλογίες», ακολουθούμενη από κατάλογο των φρούτων, λαχανικών ή μανιταριών που περιέχονται. Στις περιπτώσεις αυτές, το μείγμα περιλαμβάνεται στον κατάλογο συστατικών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1, με βάση το συνολικό βάρος των φρούτων, λαχανικών ή μανιταριών που περιέχονται.

Πρόσθετο νερό

- ✓ Ο στόχος της απαίτησης αυτής είναι η προστασία του καταναλωτή από αθέμιτες και παραπλανητικές πρακτικές.
- ✓ Οι καταναλωτές δεν αναμένουν να είναι παρούσα στα τρόφιμα αυτά σημαντική ποσότητα νερού.
- ✓ Τρόφιμα όπως π.χ. μορταδέλα, λουκάνικα, χοτ ντογκ κ.α. δεν θα απαιτούσαν την ένδειξη αυτή.

Υποχρεωτικές ενδείξεις που συνοδεύουν την ονομασία του τροφίμου (Παράρτημα VI)

Μορφοποιημένο κρέας (Μέρος Α, 7)

Προϊόντα με βάση το κρέας και τα παρασκευάσματα κρέατος τα οποία μπορούν να δώσουν την εντύπωση ότι είναι παρασκευασμένα από ολόκληρο κομμάτι κρέατος, αλλά στην πραγματικότητα αποτελούνται από διαφορετικά κομμάτια συνδυασμένα με άλλα συστατικά, συμπεριλαμβανομένων των προσθέτων τροφίμων και των ενζύμων τροφίμων ή με άλλα μέσα (binding agents), φέρουν την ακόλουθη ένδειξη

- **Μορφοποιημένο κρέας**

(Η φράση είναι ρητή και αδιαπραγμάτευτη)

Ειδικές απαιτήσεις για τα περιβλήματα προϊόντων αλλαντοποίησης

Εάν το περίβλημα προϊόντος αλλαντοποίησης δεν είναι βρώσιμο, πρέπει αυτό να επισημαίνεται. Καν. (ΕΕ) 1169/2011, Παρ. VI, Μέρος Γ.

Το βρώσιμο περίβλημα στα προϊόντα αλλαντοποίησης, επισημαίνεται στον κατάλογο των συστατικών, στο τέλος του, και εφόσον είναι σύνθετο συστατικό (περιέχει άλατα, συντηρητικά κ.α.) τότε αναλύεται. Συμπεριλαμβάνεται το είδος του ζώου.

Κατάλογος συστατικών – άρθρο 18

- Του καταλόγου των συστατικών προηγείται κατάλληλος τίτλος ή ένδειξη που συνίσταται στη λέξη «συστατικά» ή περιέχει τη λέξη αυτή. Ο εν λόγω κατάλογος περιλαμβάνει **όλα τα συστατικά του τροφίμου, κατά σειρά φθίνουσας περιεκτικότητας ως προς το βάρος, όπως καταγράφηκαν κατά τη στιγμή της χρησιμοποίησής τους στην παρασκευή του τροφίμου**
- Όλα τα συστατικά που περιέχονται υπό τη μορφή τεχνολογικά επεξεργασμένων νανοϋλικών αναγράφονται σαφώς στον κατάλογο των συστατικών. Τα ονόματα αυτών των συστατικών ακολουθούνται από τη λέξη «νανο» σε παρένθεση. π.χ. Colour titandioxid (nano)

Προσδιορισμός σύνθετων συστατικών (Παράρτημα VII Μέρος Ε)

- Ένα σύνθετο συστατικό μπορεί να αναγράφεται στον κατάλογο των συστατικών με την ονομασία του, εφόσον αυτή προβλέπεται από τη νομοθεσία ή έχει καθιερωθεί από τη χρήση, κατά σειρά φθίνουσας περιεκτικότητας και **ακολουθούμενη αμέσως από απαρίθμηση των δικών του συστατικών**.
- Με την επιφύλαξη του άρθρου 21(αλλεργιογόνα), ο κατάλογος συστατικών για σύνθετα συστατικά δεν είναι υποχρεωτικός:
  - όταν η σύσταση του σύνθετου συστατικού ορίζεται στις τρέχουσες ενωσιακές διατάξεις και στον βαθμό που το σύνθετο συστατικό αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 2 % του τελικού προϊόντος· ωστόσο, η παρούσα διάταξη δεν ισχύει για πρόσθετα τροφίμων
  - για σύνθετα συστατικά που αποτελούνται από μείγματα μπαχαρικών και/ή βοτάνων που αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 2 % του τελικού προϊόντος, με εξαίρεση τα πρόσθετα τροφίμων
  - όταν το σύνθετο συστατικό είναι τρόφιμο για το οποίο δεν απαιτείται κατάλογος συστατικών από τις ενωσιακές διατάξεις.

Παράρτημα VII-Αναγραφή και προσδιορισμός συστατικών

Λίπη και έλαια εξευγενισμένα ζωικής προέλευσης που αποτελούν συστατικά τροφίμων

- ✓ Αναφέρεται στον κατάλογο συστατικών, υπό τον χαρακτηρισμό «ζωικό λίπος/έλαιο», είτε με την ένδειξη της ειδικής ζωικής προέλευσης.
- ✓ η έκφραση «πλήρως υδρογονωμένο» ή «μερικώς υδρογονωμένο», κατά περίπτωση, πρέπει να συνοδεύει την ένδειξη υδρογονωμένου ελαίου/λίπους

Δήλωση καθαρής ποσότητας – παράρτημα ΙΧ

- Όταν μια προσυσκευασία αποτελείται από **δύο ή περισσότερες αυτοτελείς προσυσκευασίες** που περιέχουν την ίδια ποσότητα του ίδιου προϊόντος, η αναγραφή της καθαρής ποσότητας δίνεται με αναφορά της καθαρής ποσότητας που περιέχεται σε κάθε αυτοτελή συσκευασία και του ολικού αριθμού των συσκευασιών αυτών. (π.χ. 100gr x 2).
- Όταν ένα προσυσκευασμένο προϊόν αποτελείται από **δύο ή περισσότερες αυτοτελείς συσκευασίες που δεν θεωρούνται μονάδες πωλήσεως**, η ένδειξη της καθαρής ποσότητας δίνεται με αναγραφή της ολικής καθαρής ποσότητας και του ολικού αριθμού των αυτοτελών συσκευασιών. (π.χ. 200gr – 2).

Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, τελική ημερομηνία ανάλωσης και ημερομηνία κατάψυξης

Άρθρο 24-Παράρτημα Χ

Η ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας αναγράφεται ως εξής:

α) Πριν από την ημερομηνία πρέπει να αναγράφεται η ένδειξη:

- «Ανάλωση κατά προτίμηση πριν από ...», εφόσον περιλαμβάνεται και η ακριβής ημέρα,
- «Ανάλωση κατά προτίμηση πριν από το τέλος ...», μήνα/έτος ή έτος.

β) Οι ενδείξεις που προβλέπονται στο στοιχείο α) συνοδεύονται:

- από την ίδια την ημερομηνία, ή
- από αναφορά η οποία παραπέμπει στο σημείο της επισήμανσης όπου αναγράφεται η ημερομηνία

Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, τελική ημερομηνία ανάλωσης και ημερομηνία κατάψυξης

γ) Η ημερομηνία αναγράφεται σε μη κωδικοποιημένη μορφή και συνίσταται, κατά σειρά, από την ημέρα, τον μήνα και ενδεχομένως το έτος.

Πάντως, στην περίπτωση τροφίμων:

- με διατηρησιμότητα **μικρότερη από τρεις μήνες**, αρκεί η αναγραφή της ημέρας και του μήνα,
- με διατηρησιμότητα **μεγαλύτερη από τρεις μήνες**, αλλά όχι μεγαλύτερη από **18 μήνες**, αρκεί η αναγραφή του μήνα και του έτους,
- για τρόφιμα με διατηρησιμότητα **μεγαλύτερη από 18 μήνες**, αρκεί η αναγραφή του έτους.

Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, τελική ημερομηνία ανάλωσης και ημερομηνία κατάψυξης

Η ημερομηνία «ανάλωση έως» αναγράφεται ως εξής:

α) Πρέπει να προηγείται η φράση «**ανάλωση έως ...**».

β) Η φράση του στοιχείου α) συνοδεύεται:

— από την ίδια την ημερομηνία, ή

— από αναφορά η οποία παραπέμπει στο σημείο της επισήμανσης όπου αναγράφεται η ημερομηνία.

Οι ενδείξεις αυτές ακολουθούνται από την περιγραφή των συνθηκών αποθήκευσης οι οποίες πρέπει να τηρούνται.

Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, τελική ημερομηνία ανάλωσης και ημερομηνία κατάψυξης

- γ) Η ημερομηνία αναγράφεται σε μη κωδικοποιημένη μορφή και συνίσταται, κατά σειρά, από την ημέρα, τον μήνα και ενδεχομένως το έτος.
- δ) Η ημερομηνία «ανάλωσης έως» αναγράφεται σε κάθε προσυσκευασμένη ατομική μερίδα.

Επισήμανση χώρας καταγωγής – τόπου προέλευσης (άρθρο 26)

- Βασική αρχή - η επισήμανση της καταγωγής (για το κρέας ως συστατικό – άρθρο 26, παρ. 6) παραμένει προαιρετική, εκτός εάν η παράλειψή της θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή.

Βρυξέλλες, 17.12.2013

COM(2013) 755 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υποχρεωτική αναγραφή της χώρας καταγωγής ή
του τόπου προέλευσης

για το κρέας που χρησιμοποιείται ως συστατικό

Επισήμανση χώρας καταγωγής – τόπου προέλευσης (άρθρο 26)

Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης εξετάστηκαν τρία σενάρια:

- Σενάριο 1 – Διατήρηση της επισήμανσης της καταγωγής σε εθελοντική βάση.
- Σενάριο 2 – Επιβολή υποχρεωτικής επισήμανσης της καταγωγής βάσει της διάκρισης α) χώρα ΕΕ/εκτός ΕΕ ή β) ΕΕ/τρίτη χώρα.
- Σενάριο 3 – Επιβολή υποχρεωτικής επισήμανσης της καταγωγής με αναγραφή του κράτους μέλους ή της τρίτης χώρας.

Επισήμανση χώρας καταγωγής – τόπου προέλευσης (άρθρο 26)

Εθελοντική Σήμανση Προέλευσης (εξέταση κατά περίπτωση)

- Σε περίπτωση που η δηλωθείσα χώρα καταγωγής ή ο τόπος προέλευσης τροφίμου δεν είναι ίδια με τη χώρα καταγωγής ή τον τόπο προέλευσης του πρωταρχικού συστατικού ($\geq 50\%$)
  - υποχρέωση αναφοράς της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης του εν λόγω πρωταρχικού συστατικού ή
  - αναφορά ότι η χώρα καταγωγής ή ο τόπος προέλευσης τού πρωταρχικού συστατικού είναι διαφορετικός από αυτόν του τροφίμου

Επισήμανση χώρας καταγωγής – τόπου προέλευσης (άρθρο 26)

Επέκταση της υποχρεωτικής επισήμανσης της προέλευσης του κρέατος

Υποχρεωτική επισήμανση καταγωγής για:

Κρέας βοοειδών και χοίρων, προβάτων, αιγών και πουλερικών.
Καν.(ΕΚ)1760/2000 & Καν. (ΕΕ)653/2014, Καν. (ΕΕ) 1337/2013.

Αριθμ. 412/8932, (ΦΕΚ 149/3-02-2012)

Έλεγχος της ελληνικής αγοράς κρέατος σε σχέση με την προέλευση – καταγωγή του και τήρηση μηνιαίων ισοζυγίων κρέατος.

Άρθρο 4, Καταγωγή – προέλευση του κρέατος.

Άρθρο 5, παρ. 1, εδαφ. γ. **Εξαίρεση αποτελούν τα παρασκευάσματα κρέατος και τα προϊόντα με βάση το κρέας.**

Καν. 1169/2011 Κύρια σημεία Κανονισμού (Άρθρο 26)

Εκσυγχρονισμένος τελωνιακός κώδικας Καν. (ΕΚ) αριθ. 450/2008

Απόκτηση της καταγωγής (Άρθρο 36)

«Τα εμπορεύματα στην παραγωγή των οποίων συμμετέχουν μία ή περισσότερες χώρες θεωρούνται ως καταγόμενα από τη χώρα ή το έδαφος όπου υπέστησαν την τελευταία ουσιώδη μεταποίησή τους.»

Το όνομα, η εμπορική επωνυμία και η διεύθυνση της επιχείρησης που αναγράφονται στην ετικέτα δεν συνιστούν ένδειξη σχετική με τη χώρα καταγωγής ή τον τόπο προέλευσης ενός τροφίμου όπως εννοείται στον εν λόγω Κανονισμό.

Γενικές απαιτήσεις

- Κανονισμός 1169/2011 Παράρτημα VII μέρος Γ
  - Τα πρόσθετα τροφίμων πρέπει να αναγράφονται εντός του καταλόγου των συστατικών αναφέροντας τα εξής:
    - Αναγράφεται η **κατηγορία** (λειτουργική κλάση) στην οποία ανήκει το πρόσθετο ακολουθούμενη
    - από το **ειδικό όνομα** του προσθέτου ή τον **αριθμό E**
  - Παράδειγμα

Συντηρητικό: Σορβικό κάλιο ή Συντηρητικό: E202

Γενικές απαιτήσεις

- Κανονισμός 1169/2011 Παράρτημα VII μέρος Γ
  - **Εξαίρεση** αποτελούν τα τρόφιμα που περιέχουν διοξείδιο του θείου και θειώδη (E220-E228), σε συγκεντρώσεις μεγαλύτερες από 10mg/Kg ή 10mg/litre εκφραζόμενα ως SO₂. Σε αυτές τις περιπτώσεις το όνομα του προσθέτου πρέπει να δηλώνεται με το ειδικό του όνομα και η χρήση του αριθμού E δεν επιτρέπεται.
    - **Περιέχει διοξείδιο του θείου**
    - **Περιέχει θειώδη**

Γενικές απαιτήσεις

- Κανονισμός 1169/2011 Παράρτημα VII μέρος Γ
  - Στην περίπτωση που ένα συστατικό ανήκει σε πλείονες κατηγορίες, αναγράφεται εκείνη που αντιστοιχεί στην **κύρια λειτουργία του μέσα στο συγκεκριμένο τρόφιμο**
  - Τα πρόσθετα τροφίμων που εξυπηρετούν **την ίδια λειτουργία** σε ένα τρόφιμο μπορούν να αναφέρονται μαζί ως εξής:
    - **Χρωστικές:** E110, E120 ή
    - **Χρωστικές:** Κιτρονοπορτοκαλί S, Κοχενίλη

Επισήμανση ορισμένων ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες-άρθρο 21

Παροχή πληροφοριών για αλλεργιογόνα συστατικά σε προσυσκευασμένα τρόφιμα

- Αναγράφονται στον κατάλογο των συστατικών (ως ίσχυε ως τώρα) με σαφή αναφορά στο όνομα της ουσίας ή του τροφίμου όπως παρατίθεται στο παράρτημα II, και
- Θα πρέπει να επισημαίνονται με τρόπο που θα τα καθιστά διακριτά από τα υπόλοιπα συστατικά που περιλαμβάνονται στο κατάλογο των συστατικών, για παράδειγμα μέσω της μορφής της γραμματοσειράς, ή του χρώματος του φόντου, υπογραμμισμένα, κεφαλαία, αραιωμένα κ.α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΟΥΣΙΕΣ Ή ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΛΛΕΡΓΙΕΣ Ή ΔΥΣΑΝΕΞΙΕΣ

1. Δημητριακά που περιέχουν γλουτένη, δηλαδή: σιτάρι, σίκαλη, κριθάρι, βρώμη, όλυρα, σπηρό kamut ή υβριδικές ποικιλίες τους, και προϊόντα με βάση τα δημητριακά αυτά, εκτός από:
  - α) σιρόπια γλυκόζης με βάση το σιτάρι, συμπεριλαμβανομένης της δεξτρόζης (!)
  - β) μαλτοδεξτρίνες με βάση το σιτάρι (!)
  - γ) σιρόπια γλυκόζης με βάση το κριθάρι
  - δ) σπηρά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αλκοολούχων αποσταγμάτων, συμπεριλαμβανομένης της αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης.
2. Καρκινοειδή και προϊόντα με βάση τα καρκινοειδή.
3. Αυγά και προϊόντα με βάση τα αυγά.
4. Ψάρια και προϊόντα με βάση τα ψάρια, εκτός από:
  - α) ζελατίνη ψαριών που χρησιμοποιείται ως φορέας οκευασμάτων βιταμινών ή καροτενοειδών
  - β) ζελατίνη ψαριών ή ιχθυόκολλα που χρησιμοποιείται ως διαυγαστικό μέσο σε μπίρες και οίνους
5. Αραχίδες (αράπικα φιστίκια) και προϊόντα με βάση τις αραχίδες.

6. Σόγια και προϊόντα με βάση τη σόγια, εκτός από:
  - α) πλήρως ραφινारीομένο σογιέλαιο και λίπη που προέρχονται από σόγια (1)
  - β) τοκοφερόλες που έχουν αναμιχθεί με φυσικό τρόπο (E306), φυσική D-άλφα τοκοφερόλη, φυσική D-άλφα οξική τοκοφερόλη, φυσική D-άλφα ηλεκτρική τοκοφερόλη από σπέρματα σόγιας
  - γ) φυτοστερόλες και φυτοστερολεστέρες που προέρχονται από φυτικά έλαια από σπέρματα σόγιας
  - δ) φυτοστανολεστέρα που παράγεται από στερόλες φυτικών ελαίων από σπέρματα σόγιας
7. Γάλα και προϊόντα με βάση το γάλα (συμπεριλαμβανομένης της λακτόζης), εκτός από:
  - α) τον ορό γάλακτος που χρησιμοποιείται για την παραγωγή αλκοολούχων αποσταγμάτων συμπεριλαμβανομένης της αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης
  - β) λακτιτόλη.
8. Καρποί με κέλυφος, δηλαδή: αμύγδαλα (*Amygdalus communis* L.), φουντούκια (*Corylus avellana*), καρύδια (*Juglans regia*), καρύδια κάσιους (*Anacardium occidentale*), καρύδια πεκάν [*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch], καρύδια Βραζιλίας (*Bertholletia excelsa*), φυσιτικά (*Pistacia vera*), καρύδια μακαντάμια ή καρύδια Κουίνολαντ (*Macadamia ternifolia*) και προϊόντα με βάση τα ανωτέρω, εκτός από καρπούς με κέλυφος χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αλκοολούχων αποσταγμάτων συμπεριλαμβανομένης της αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης.
9. Σέλινο και προϊόντα με βάση το σέλινο.
10. Σινάπι και προϊόντα με βάση το σινάπι.
11. Σπόροι σφαμιού και προϊόντα με βάση τους σπόρους σφαμιού.

12. Το διοξείδιο του θείου και οι θειώδεις ενώσεις σε συγκεντρώσεις άνω των 10 mg/kg ή 10 mg/litre εκπερασμένα ως SO₂ που υπολογίζονται στα προϊόντα που προσφέρονται έτοιμα για κατανάλωση ή που ανασυστάθηκαν σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
13. Λούπινο και προϊόντα με βάση το λούπινο.
14. Μαλάκια και προϊόντα με βάση τα μαλάκια.

Επισήμανση ορισμένων ουσιών ή προϊόντων που προκαλούν αλλεργίες ή δυσανεξίες-άρθρο 21

Προαιρετική ένδειξη:

...μπορεί να περιέχει: άμυλο σίτου, αυγό, πρωτεΐνες γάλακτος...

Θέμα ασφάλειας - Καν. (ΕΚ) 178/2002

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Νικόλαος Ντάνος

Κτηνίατρος MSc.

ΕΦΕΤ Κ.Υ

Δ/ΝΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ

Τηλ: 2106971586

nntanos@efet.gr

dae@efet.gr